

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Politidirektoratet
Utlendingsdirektoratet

Nr.
GI-06/2024

Vår ref.
22/5198

Dato
23.05.2024

Instruks GI-06/2024 - Bortvisning av russiske borgere med Schengenvisum for turistformål og andre ikke-essensielle reiser i medhold av utlendingsloven § 126 første ledd

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet viser til lov av 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.). Det vises også til departementets alminnelige instruksjonsrett. Departementet kan uten hinder av de begrensningene som følger av utl. § 76 annet ledd gi politiet og Utlendingsdirektoratet (UDI) instruks om lovtolkning, skjønnsutøving og prioritering av saker etter utlendingsloven.

Formålet med instruksene er å ivareta Norges utenrikspolitiske interesser og internasjonale relasjoner ved å hindre innreise (og gjennomreise/transitt) til Norge over Schengen yttergrense for russiske borgere som har turisme og andre ikke-essensielle reiser som formål. Hvem som er omfattet av instruksene fremgår av punkt 3 nedenfor.

2. Bakgrunn

I mai 2022 ble norsk visumpraksis for russiske borgere strammet inn. Innstrammingen innebærer at søknader om visum som utgangspunkt vil bli avslått dersom formålet er turisme eller vennebesøk. Det er også vanskeligere å få visum dersom formålet er å besøke fjernere slektninger og kjærester, samt forretningsreiser og besøk med kulturelt formål.

Denne instruksjonen er ment å forhindre at russiske borgere som har fått visum med turisme eller andre ikke-essensielle reiser som formål, enten de er utstedt av Norge eller andre Schengenland, skal få reise inn i Norge over Schengen yttergrense. Personer som har fått visum utstedt av Norge etter den ovennevnte innstrammingen i visumpraksis i mai 2022 berøres ikke av instruksjonen.

Det er i Norges utenrikspolitiske interesse og av hensyn til våre internasjonale relasjoner, viktig å hindre innreise til Norge for russiske borgere som reiser til Norge for turisme og andre ikke-essensielle reiser som formål, samt hindre tilretteleggelse av russiske borgeres innreise til øvrige Schengenland via Norge. Det er i tråd med norsk linje om europeisk samhold i reaksjonene mot Russland å ikke være det eneste Schengenlandet med yttergrense mot Russland som fortsatt tillater innreise for russere med Schengenvisum med turisme og andre ikke-essensielle reiser som formål.

Det følger av utl. § 126 første ledd at det av hensyn til utenrikspolitiske hensyn blant annet kan treffes vedtak om bortvisning. Departementet mener at denne bestemmelsen i nåværende situasjon skal forstås slik at utenrikspolitiske hensyn danner grunnlag for bortvisning av russiske borgere som har fått utstedt visum for turisme og andre ikke-essensielle reiser, jf. nærmere beskrivelse av personkretsen i punkt 3 nedenfor.

Det vises for øvrig til at med virkning fra 3. oktober 2023 ble det foretatt innstramninger i sanksjonsregelverket som innebærer at bl.a. russiskregistrerte kjøretøy som faller inn under tolltariffens kapittel 8703 ikke lenger kan føres inn i Norge, jf. forskrift om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territorielle integritet, suverenitet, uavhengighet og stabilitet § 17g. Det er visse unntak som tillater midlertidig innførsel av nevnte kjøretøy. Endringene i sanksjonsregelverket er rettet mot transportmiddelet, mens denne instruksjonen gjelder personer.

Instruksjonen gjelder ikke ved indre grensekontroll eller alminnelig utlendingskontroll i riket.

Instruksjonen gjelder ikke bortvisning fra Svalbard, jf. forskrift 3. februar 1995 nr. 96 om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard.

3. Personkrets

Instruksjonen gjelder både når Schengenvisum er utstedt av Norge, og av andre Schengenland, og omfatter følgende personkrets:

- Russiske borgere som kommer til Norge over Schengen yttergrense med turisme og andre ikke-essensielle reiser som formål, enten de har Norge som mål for reisen eller de ønsker å reise videre fra Norge til andre land (gjennomreise/transitt).
- Russiske borgere som kommer til Norge over Schengen yttergrense for å besøke venner, kjæreste eller fjernere familiemedlemmer enn foreldre, ektefeller,

samboer og barn, enten de har Norge som mål for reisen eller de ønsker å reise videre fra Norge til andre land (gjennomreise/transitt).

Russiske borgere som ikke omfattes av kriteriene listet opp ovenfor, vil kunne reise inn i Norge over Schengen yttergrense (land, luft og sjø).

Eksempler på grupper som instruksene *ikke* omfatter (ikke uttømmende), vil være:

- Russiske borgere med Schengenvisum utstedt av Norge *etter* 30. mai 2022.
- Russiske borgere som skal besøke nær familie bosatt i Norge eller andre Schengenland (foreldre, ektefeller, samboer og barn).
- Russiske borgere som er familiemedlem til EØS-borger, jf. utl. 110 tredje ledd.
- Russiske borgere som skal arbeide eller studere i Norge eller andre Schengenland.
- Russiske borgere med nasjonalt visum i medhold av utl. § 11, utstedt av Norge.
- Russiske borgere med grenseboerbevis.
- Russiske borgere som eier fritidseiendom i Norge og som skal utføre nødvendig vedlikehold av denne, dersom eiendommen er anskaffet før denne instruksens ikrafttredelse.
- Russiske borgere med innreisevisum til og oppholdstillatelse i Norge eller et annet Schengenland.
- Russiske borgere som har oppholdstillatelse i et tredjeland og skal reise dit.
- Russisk diplomatisk og konsulært personale, administrativt og teknisk personale og hjelpepersonale, som er tilmeldt eller skal tilmeldes i Norge, eller som transitterer gjennom Norge, samt familiemedlemmer (ektefelle, samboer, barn) som tilhører deres husstand på tjenestestedet og diplomatiske kurerer.
- Russiske borgere som har behov for å reise gjennom det norske fastlandet på vei til eller fra arbeid eller bosted på Svalbard, som er fastboende der, eller som befinner seg der og har behov for å reise via det norske fastlandet for å komme seg hjem.
- Russiske borgere som er invitert til Norge av norske myndigheter eller som skal delta i prosjekter finansiert av norske myndigheter.

4. Instruks

Det følger av utlendingsforskriften (utlf.) § 194A-4b første ledd at politiet er gitt vedtakskompetanse til å treffe vedtak om bortvisning i saker som gjelder aktuelle russiske borgere som kan bortvises av hensyn til utenrikspolitiske hensyn. UDI er klageinstans for vedtak fattet av politiet.

Politiet instrueres med dette om at utl. § 126 første ledd, i den foreliggende situasjonen som beskrevet i punkt 2, skal forstås slik at utenrikspolitiske hensyn gir grunnlag for å bortvise personkretsen omtalt i instruksens punkt 3.

Selv om en russisk borger omfattes av denne instruksene, kan det unntaksvis unnlates å fatte vedtak om bortvisning dersom særlige grunner tilsier det. Dette kan eksempelvis

være særskilt omsorgsansvar eller andre sterke velferdshensyn. Ved ev. søknader om beskyttelse/asyl fra russiske borgere omfattet av denne instruksen, skal disse søknadene behandles i henhold til ordinære regler. I saker om beskyttelse etter utl. kapittel 4 og vern mot utsendelse etter kapittel 9 går reglene i disse kapitlene foran reglene i § 126 første ledd, jf. § 126 femte ledd.

Det er gitt enkelte særskilte saksbehandlingsregler i utlf. § 19A-7a. Vedtakene om bortvisning skal iverksettes straks, jf. utl. § 129 femte ledd. Det skal ikke settes utreisefrist, jf. utl. § 90 sjette ledd bokstav e.

Reglene i utl. § 91 om ansvar for utgifter for uttransportering mv., gjelder for aktuelle saker som for andre bortvisningssaker.

Tilbakekall av visum for de som bortvises, følger alminnelig praksis.

5. Ikrafttredelse

Instruksen trer i kraft 29. mai 2024.

Med hilsen

Siri Johnsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Kaja Kolvig
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Finansdepartementet
Politiets sikkerhetstjeneste
Samferdselsdepartementet
Sysselmasteren på Svalbard
Utenriksdepartementet
Utlendingsnemnda